

Wywód rekursu Floriana Leitera w sprawie Franciszka Borelowskiego o ważność umowy kupna-sprzedaży lasu w dobrach Chrzanów.

Or. Archiwum Narodowe w Krakowie, sygn. 29/200/1847 (d. WM 334), s. 677–689.

Edycja krytyczna: Mateusz Mataniak.

[s. 677]

Wywód Rekursu ze strony Floryana Leitera
pko Cezarowi Hallerowi, Wiktorii Mieroszewskiej,
Felixowi Bochenkowi i Franciszkowi Borelowskiemu

Wyższy Sądzie!

W Gazecie Krakowskiej z dn. 16 marca 1847 r. po raz pierwszy, z dn. 20 tegoż miesiąca i roku po raz drugi, z dn. 22 tegoż miesiąca i roku po raz trzeci zamieszczone zostało takie obwieszczenie: „W dn. 29 bieżącego miesiąca i roku o godz. 10 z rana w kancelarii Dworu Państwa Chrzanów w Okręgu miasta Krakowa położonego i na żądanie tegoż odbędzie się sprzedaż przez licytację 33 morgów lasu, po większej części drzewa sosnowego stojącego, w miejscu zwanym Kroczymiech będącego, od ceny szacunkowej 10 000 złp. Chęć licytowania i kupna mający, zaopatrzeni w vadium 1000 złp monetą courrant krajową, na czas i miejsce oznaczone przybyć zechcą, warunki kupna-sprzedaży każdego czasu w kancelarii Dworu Chrzanów przejrzanymi być mogą. Chrzanów dn. 15 marca 1847 r. F. Borelowski C.k. komornik sądowy”. W skutku tego ogłoszenia Floryan Leiter udał się na grunt Dominium Państwa Chrzanów, gdzie odczytane zostały warunki sprzedaży tej osnowy: 1. Przedmiotem licytacji obecnej jest sprzedaż lasu 33 morgów drzewa stojącego sosnowego, w miejscu zwanym Kroczymiech będącego, i od ceny szacunkowej 10 000 złp monetą courrant srebrną krajową. 2. Chęć licytowania i kupna mający złoży vadium 1000 złp. 3. Utrzymujący się przy kupnie jako najwięcej dający złoży w dniach 8 połowę wylicytowanej sumy, do czego kaucja wrachowana zostanie, zaś resztę za miesiąc od daty niniejszej licytacji. 4. Czas do wyrąbania i uprzątnięcia zupełnego drzewa ustanawia się do lat trzech od dnia licytacji. 5. Nasienniki zostawione być mają aż do czasu potrzeby onych, które ze strony Dworu Chrzanowskiego wycechowane zostaną. 6. Kupujący gdyby w zabezpieczeniu swym zażądał pod tym względem aktu notarialnego, ten nastąpi na koszt onego. Po odczytaniu tych warunków, gdy nikt sumy 10 000 złp za las w mowie będący nie dawał, Felix Bochenek cenę szacunkową zniżył do 8000 złp i od tej sumy rozpoczęto licytację na pierwsze wywołanie, dlatego protokół licytacji kończy się tymi słowami: **[s. 678]** Że zaś z pretendentów nikt więcej nad Wielmożnego Floryana Leiter nie dawał, to jest nad kwotę 8100 złp, przeto po upływie przeszło dwóchgodzinnego czasu i ostatecznym wywoływaniu kilkakrotnie po raz drugi, temuz Wielmożnemu Floryanowi Leiter przyznany został za kwotę 8100 złp po warunkami przyjętymi zwyż wymienionymi, który natychmiast połowę szacunku wyliczył do rąk

Wielmożnego Felixa Bochenek i pokwitowanie oddzielne otrzymał; reszta pretendentów złożone kaucje poodbierali. Na tym protokół zakończony został. Świadcze. F. Borelowski. Wreszcie Felix Bochenek wydał kwit tej osnowy Leiterowi: Jako od WW. Leitera Floryana i Pawła Staszewskiego odebrałem 4050 złp jako połowę wylicytowanej sumy za 33 morgi lasu w lasach chrzanowskich. Chrzanów, dn. 29 marca 1847 r. F. Bochenek. Tymczasem Cezar Haller jako właściciel części Dóbr Chrzanowa^a wystosował już pod dn. 6 kwietnia 1847 r.^b akt przez komornika Więckowskiego zdziałany, Leiterowi i Felixowi Bochenkowi doręczony tego brzmienia: Oświadczam Wielmożnemu Floryanowi Leiter obywatelowi miasta Krakowa handlem drzewa trudniącemu się w Krakowie przy Nowym Świecie pod L. 216 zamieszkałemu. Iż gdy Wielmożny Felix Bochenek nie miał żadnego upoważnienia do sprzedaży 33 morgów lasu w miejscu zwanym Kroczymiech w części dóbr Chrzanów położonych a własnością Wielmożnego Cezara Haller jako dziedzica części dóbr Chrzanowa będącego, przeto licytacją na żądanie Wielmożnego Felixa Bochenka aktem z dn. 29 marca 1847 r. przez Wielmożnego Franciszka Borelowskiego komornika sądowego okręgu chrzanowskiego sprzedaży 33 morgów lasu do Wielmożnego Cezara Haller należącego, w miejscu zwanym Kroczymiech w dobrach Państwa Chrzanów położonego, a przez Wielmożnego Floryana Leiter za sumę 8100 złp po wyliczeniu połowy sumy 4050 złp do rąk Wielmożnego Felixa Bochenek na tejże licytacji nabytego, powołany akt licytacji z powodów jak wyżej Wielmożny Cezar Haller odwołuje i za żaden uważa, co na właściwej drodze stosownie do prawa postąpieniem będzie. [s. 679] Następnie pod dn. 24 kwietnia 1847 r. wydał pozew do Floryana Leitera i Felixa Bochenka z konkluzją o uznanie sprzedaży rzeczonych 33 morgów lasu jako cudzej własności za nieważną. Już zaś Florian Leiter na powyższy akt oświadczenia wręczył akt komornika Skórczyńskiego Cezarowi Haller takiego brzemienia: Gdy p. Leiter zapłaciwszy połowę wylicytowanej sumy 4050 złp za kwitem otrzymanym w obecności komornika sądowego licytację odbywającego w dn. 29 marca br., a stosownie do warunków licytacji w terminie dni ośmiu przybyłemu na miejsce p. Leiterowi W. Bochenek żadnego rozporządzenia pilnującym lasu w tej mierze nie wydał ani 600 sztuk dziedziców vs nasienników nie cechował, a inne skąd mają być wzięte nie wskazał, przez co na utratę czasu oraz na szkody w wynajęciu ludzi potrzebnych rozplacił, przeto wzywa się niniejszym aktem powtórnie, aby się w tym celu w mieście Chrzanowie Okręgu Miasta Krakowa w miejscu licytacji odbytej dn. 16 kwietnia br. w godzinie 8. rannej osobiście znajdował i przytomnym był, końcem okazania miejsca z poleceniem pilnującym lasu do wyrębu Kroczymiech zwanym, oraz 600 dziedziców vs nasienników w tymże lesie cechować, a innych przydeklarowanych wskazać, a to końcem niezwłocznego rozpoczęcia pracy wedle tychże przysposobionych już wynajętych ludzi, dla krótkiego zakreślonego terminu dopełnić się mianej, ile że druga połowa

a Fragment od „jako” do „Chrzanowa” w oryginale podkreślony.

b Fragment od „pod” do „1847 r.” w oryginale podkreślony.

c Wyraz niezbyt czytelny.

przychodzącej raty do wypłaty 4050 złp wkrótce wypada, gdyż w razie przeciwnym w ślad prawa nie tylko o zwrot zaliczonej kwoty, ale nawet o wynagrodzenie wszelkich szkód, kosztów i utraconych korzyści na właściwej drodze poszukiwać nie zaniebawiały. Po takim zaś oświadczeniu, gdy wzbronione zostało cięcie drzewa Floryanowi Leiter, tenże niewolnym się widział wynieść skargę przeciwko Wiktorii Mieroszewskiej, Cezarowi Haller i Felixowi Bochenkowi tejże osnowy: Wskutku ogłoszenia z dn. 15 marca br. trzykrotnie pod dn. 16, 20 i 22 marca br. w numerach 61, 65 i 66 Gazety Krakowskiej nastąpiło, iż w dn. 29 tegoż miesiąca i roku w kancelarii Dworu Państwa Chrzanów i na żądanie tegoż odbędzie się sprzedaż przez licytację 33 morgów lasu, po większej części drzewa sosnowego stojącego, w miejscu zwanym Kroczymiech będącego, od ceny szacunkowej 10 000 złp, z wezwaniem, aby chęć kupna mający zaopatrzeni w vadium 1000 złp na czas i miejsce oznaczone przybyli, z możliwością przejrzenia warunków kupna-sprzedaży w kancelarii Dworu Chrzanów. Powód wobec Wielmożnego Felixa Bochenka jako pełnomocnika Wielmożnej Wiktorii Mieroszewskiej [s. 680] i Cezara Hallera zakupił na licytacji w dn. 29 marca br. pod przewodnictwem Wielmożnego Franciszka Borelowskiego komornika sądowego okręgu chrzanowskiego urzędownie od zniżonej ceny odbytej powyższe 33 morgi lasu za sumę najwięcej ofiarowaną 8100 złp, której połowę 4050 złp wedle warunku 3° licytacji natychmiast do rąk Wielmożnego Felixa Bochenka wypłacił i przez niego zakwitowanym został, drugą zaś taką samą sumę 4050 złp Floryan Leiter obowiązany będąc złożyć za miesiąc od dnia licytacji w terminie oznaczonym, to jest w dn. 29 kwietnia br. wezwał aktem komornika Borelowskiego z dn. 26 kwietnia br. tak Wielmożnego Cezara Hallera mieniącego się być właścicielem sprzedanej części lasu, jak i Wielmożnego Felixa Bochenka jako pełnomocnika trudniącego się sprzedażą tą, aby zaś w terminie oznaczonym do oddania drugiej połowy szacunku za las nabyty przypadającego, to jest w dn. 29 kwietnia br. o godzinie 10. z rana w kancelarii komornika okręgowego stawili się i sumę 4050 złp przez Floriana Leiter na drodze uiszczenia się złożoną odebrawszy, z niej składającego zakwitowali. A następnie drzewo zakupione powodowi w 48. godzinach dla rozpoczęcia onego wyrębowania oddali, a to pod rygorem zaznaczenia tej sumy na rzecz ich do depozytu sądowego, poszukiwania drogą prawa dotrzymania kupna-sprzedaży i wynagrodzenia szkód i straconych korzyści z opuszczenia w niedopełnieniu zobowiązania wynikłych. Gdy zaś w dn. 29 kwietnia br. żaden z wezwanych po odbiór rzecznej sumy 4050 złp nie zgłosił się a cięcie lasu mimo osnowy warunku 4° licytacji (że toż cięcie odbywać się ma w ciągu lat trzech od dnia licytacji) Floryanowi Leiter wzbronionem zostało, jak o tym akt komornika Skórczyńskiego z dn. 9 kwietnia br. przekonywa, przeto tenże sumę 4050 złp do depozytu sądowego za świadectwem aktu komornika Borelowskiego z dn. 3 maja br. zaznaczył i o tym JW. Cezara Hallera i Felixa Bochenka jako jego a zarazem Dominium Państwa Chrzanów pełnomocnika z wezwaniem odebrania takowej zawiadomił. Gdy jednak pomimo tego Wielmożny Cezar Haller doręczywszy pod dn. 6 kwietnia br. tak Floryanowi Leiter jak i Wielmożnemu Felixowi Bochenek akt oświadczenia przez komornika Więckowskiego spisany tej treści: iż Wielmożny Felix Bochenek nie miał od niego żadnego upoważnienia do sprzedaży 33. morgów lasu w miejscu zwanym Kroczymiech w części dóbr Chrzanów położonych własność [s. 681]

jakoby tegoż Wielmożnego Cezara Hallera stanowiących, wyniósł przeciwko tymże skargę o unieważnienie sprzedaży tej części lasu w dn. 29 marca br. pod przewodnictwem komornika Borelowskiego odbytej, a to na tej zasadzie, że sprzedaż rzeczy cudzej jest nieważną, przeto powód w poparciu zaznaczenia przez siebie uskutecznionego wyżej z daty i osnowy powołanego, wnosząc przede wszystkim, iż zarzut co do braku upoważnienia do sprzedaży Wielmożnemu Felixowi Bochenkowi ze strony Wielmożnego Cezara Hallera wyniesiony, tak jak i zarzut nieważności sprzedaży rzeczy cudzej na przepisie art. 1599 KC oparty, nie mogą być odnoszonymi do sprzedaży pod powagą i przewodnictwem urzędnika publicznego przez licytację odbytej, że więc Wielmożnemu Cezarowi Haller jedynie regres do Wielmożnego Felixa Bochenka, jeżeli nad zakres władzy sobie udzielonej postąpił, jak niemniej do komornika sprzedaż ogłaszającego służyć może, już zaś powód z art. 1147 KC ma prawo żądania zwrotu szkód z opóźnienia w dopełnieniu ze strony pozwanych zobowiązania wynikłych, które w ilości 1000 złp, a w myśl art. 1369 KC zaprzysiędź ofiaruje. Przeto tenże doprasza się głównie, aby Wysoki Sąd: 1°. Na zasadzie art. 1603 i 1614 KC skargę z pozwu W. Cezara Hallera w dn. 24 kwietnia br. Floryanowi Leiter doręczonego z obecną tegoż Floryana Leiter skargą połączyć. 2°. Sprzedaż 33. morgów lasu do dóbr chrzanowskich należącego w miejscu Kroczymiech zwanym położonego, równie jak zaznaczenie sumy 4050 złp aktem komornika Borelowskiego z dn. 3 maja br. uskutecznione za ważne uznać, a tym samym 3°. Wielmożnego Cezara Hallera z żądaniem skargą jego objętym oddalić. 4°. Wydanie lasu w mowie będącego na rzecz Floryana Leiter nakazać i onegoż do natychmiastowego rozpoczęcia wycinań tegoż lasu upoważnić. 5°. Pozwanych na zapłacenie powodowi kwoty 1000 złp solidarnie skazać. Wreszcie 6°. Koszty prawne również solidarnie od wszystkich pozwanych powodowi zasądzić raczył. Na wszelki zaś wypadek gdyby Wysoki Sąd do powyższej konkluzji głównej przychylić się nie raczył, przedstawia powód: że gdy Wielmożna Wiktorja Mieroszewska winna w myśl art. 1998 KC wykonać zobowiązanie przez swego pełnomocnika Wielmożnego Felixa Bochenka zawarte i być rękojmią wraz z tymże oraz komornikiem okręgowym Wielmożnym Franciszkiem Borelowskim za czyny ich osobiste, nie tylko co do zwrotu ceny ale i co do wynagrodzenia Leiterowi szkód i straconych korzyści z niedopełnienia wynikłych, a to w ślad [s. 682] art. 1625, 1628, 1630 i 1382 KC. Gdy Leiter z tytułu pokonania prawem ponosi na kupnie lasu questionis szkodę i utratę korzyści najmniej w sumie 3000 złp, którą w myśl art. 1369 KC przysięgą z urzędu stwierdzić jest gotów, przeto tenże w konkluzji ewentualnie wnosić i dopraszać się będzie, aby Wysoki Sąd !

1°. Wielce Wielmożnych Wiktorję Mieroszewską i Felixa Bochenka na zwrot ceny 4050 złp w dn. 29 marca br. do rąk i za kwitem Wielmożnego Felixa Bochenka wypłaconej solidarnie zobowiązać. 2°. Wiktorję Mieroszewską, Felixa Bochenka i Franciszka Borelowskiego na zapłacenie sumy 3000 złp tytułem szkód i straconych korzyści z niedotrzymania sprzedaży w mowie będącego lasu wynikłych solidarnie skazać, wreszcie 3°. Koszty całego sporu od tychże pozwanych ad 2° wymienionych również solidarnie powodowi zasądzić raczył. W rozpoznaniu tych skarg Wydział II C.k. Trybunał w I Instancji sądzony orzekł, co następuje: C.k. Trybunał zważywszy przede wszystkim, że gdy strony na połączenie spraw z pozwu de datto 22 kwietnia 1847 r. na żądanie Cezara Hallera i pozwu de datto 14 czerwca 1847 r. ze strony

Floryana Leitera pod sąd wytoczonych zgadzają się, przeto C.k. Trybunał na połączenie spraw i pozwów wzajemnych z dat wyżej powołanych wytoczonych zezwala, w istocie zaś sprawy, zważywszy, że stosownie do pokładanego protokołu licytacji 33 morgów lasu w miejscu zwanym Kroczymiech w dobrach Państwa Chrzanów położonego przez komornika Borelowskiego pod dn. 29 marca 1847 r. w kancelarii Dworu Państwa Chrzanów sporządzonego, licytacja ta nastąpiła wskutek żądania Felixa Bochenka w imieniu Cezara Haller w części właściciela tychże dóbr działającego, że obecny tejże licytacji pomienionej Bochenek po odczytaniu warunków tejże licytacji, gdy nikt oznaczonej ceny szacunkowej za tenże las w ilości 10 000 złp zaofiarować nie chciał, zniżył takową do sumy 8000 złp. Zważywszy, że czynności tych Felix Bochenek nie zaprzecza, zważywszy, że Cezar Haller w wyniesionej przez siebie przeciwko Bochenkowi i nabywcy tegoż lasu Floryanowi Leiter skardze wyznaje, iż te 33 morgów lasu, których jednej trzeciej części był właścicielem, były to poręby zalegające do wycięcia i sprzedaży przeznaczone, [s. 683] nie zaprzecza zaś pisanego przez siebie w Raciborzu pod datą 14 sierpnia 1846 r. do Bochenka listu w odpisie urzędowy przez Jakubowskiego notariusza publicznego poświadczonym, pokładanego. Zważywszy, że w liście tym wyraża się: że gdy nie może się sam osobiście zająć załatwieniem nieukończonych dotąd interesów administracji Chrzanowa z roku zeszłego, w 1 lipca br. ukończonego, śmie udać się do Bochenka i z prośbą o zajęcie się interesami o kropy Schönbergowi sprzedane, jako też 16 morgów lasu przez Hallera zakupionych i innych z tejże administracji wynikłych interesów. Zważywszy, że 33 morgów lasu przez publiczną licytację do wycięcia i sprzedaży przeznaczonych nie inaczej, jako za czyn prostej administracji uważanym być winien. Zważywszy, że do tej czynności Bochenek listem Hallera wyżej z treści i daty powołanym upoważnionym został. Zważywszy, że obok takiego upoważnienia żądanie Hallera, ażeby licytacja ta 33 morgów lasu jako cudzej własności unieważnioną została – utrzymać się nie może.

Z tych powodów C.k. Trybunał Cezara Hallera z żądaniem uznania sprzedaży 33 morgów lasu pod Kroczymiechem w obrębie Dóbr Chrzanów położonego pod przewodnictwem komornika Borelowskiego w dn. 29 marca zeszłego roku dokonaną, oddalając, sprzedaż tą, jak równie zaznaczenie sumy 4050 złp aktem komornika Borelowskiego w dn. 3 maja 1847 r. uskutecznione, za ważne uznaje, wydanie 33 morgów lasu na rzecz Floryana Leitera nakazuje i onegoż do natychmiastowego rozpoczęcia wycinań tegoż lasu upoważnia. Od wyroku tego Cezar Haller założył apelację główną i uznanie rzeczzonej sprzedaży za nieważną. Floryan Leiter apelację incydentalną o przyznanie mu kwoty 1000 złp tytułem szkód likwidowanej, z którym to żądaniem jako nieudowodnionym C.k. Trybunał w Instancji sądzący Floryana Leitera oddalił. Że jednak kategoria ta nie jest przedmiotem obecnego rekursu, bo Sąd a quo oddalając główne Floryana Leitera żądanie, onegoż z żądaniem jego ewentualną konkluzją objętym przed Sąd I Instancji odesłał, ponieważ równie druga kategoria co do interwencji Jana Mieroszewskiego nie jest przedmiotem niniejszego rekursu, bo Sąd a quo takową orzeczeniem co do skarg Cezara Hallera i Floryana Leitera za załatwioną uznał, przedstawia się więc Wyższemu Sądowi orzeczenie Sądu a quo co do tej tylko kategorii, która się do skarg Hallera i Leitera odnosi, już zaś w tym względzie wyrok przez Sąd a quo wydany jest tego brzemienia:

C.k. Trybunał w rozpoznaniu wzajemnych apelacji od wyroku C.k. Trybunału w Wydziale II w dn. 13 i 27 sierpnia 1847 r. zapadłego przedstawionych, a najprzód co do apelacji Cezara Hallera o uznanie sprzedaży 33 morgów lasu pod Krocymiechem w obrębie Dóbr Chrzanów położonego, za nieważną. Zważywszy, iż Cezar Haller żądał uznania nieważności [s. 684] 33 morgów lasu na tej zasadzie, że Felix Bochenek do tej czynności przez niego upoważnionym nie był, a tym samym cudzej własności sprzedawać nie mógł. Już zaś Floryan Leiter w odparciu tego żądania przywodzi, iż wspomniany las kupił na zasadzie ogłoszeń w Gazecie Krakowskiej urzędownie przez Franciszka Borelowskiego komornika sądowego uczynionych. Że więc nie był w obowiązku przekonania się o rozciągłości posiadanego przez Felixa Bochenka pełnomocnictwa, Zważywszy, że stosownie do § 1 w ustępie II Instrukcji dla komorników przepisanej komornik nie jest właściwym urzędnikiem dla wykonywania dzieł dobrej woli, do których sprzedaż dobrowolna należy, że więc odwoływanie się Floryana Leitera do tej okoliczności, jakoby las sporny na licytacji publicznej pod powagą urzędową nabył jest niegruntowny. Zważywszy, że według art. 1988 KC do alienowania i do jakiegokolwiek aktu własności potrzeba wyraźnego pełnomocnictwa. Zważywszy, że z pokładanego w kopii urzędowej listu Cezara Hallera z dnia 14 sierpnia 1846 r. do Felixa Bochenka pisanego okazuje się, że tenże Bochenek jedynie do czynności szczególnie tamże wyrażonych przez Cezara Hallera nieukończonych, tudzież do innych z administracji wynikających interesów upoważnionym został. Zważywszy, że Floryan Leiter nawet nie twierdzi, aby czynność dotycząca kupna 33 morgów lasu była przez Cezara Hallera rozpoczęta. Zważywszy prócz tego, że upoważnienie Felixa Bochenka do interesów z administracji wynikających z wyraźnego przepisu powołanego artykułu pełnomocnictwa do sprzedaży zastępować nie może, że zatem sprzedaż rzeczzonego tyle razy lasu jako rzeczy cudzej z art. 1599 KC jest nieważną, a tym samym żądanie Cezara Hallera uzasadnione. Z tych powodów C.k. Trybunał przyjmując apelację Cezara Hallera, wyrok a quo uchyla, sprzedaż 33 morgów lasu pod Krocymiechem w obrębie Dóbr Chrzanów położonego w dn. 29 marca 1847 r. dokonaną za nieważną uznaje.

Od tego wyroku jako dla siebie zbyt uciążliwego i na mylnych opartego zasadach Floryan Leiter założył rekurs przed Wyższy Sąd, w usprawiedliwieniu którego rekurrujący przy odwołaniu się do swych wniosków w Sądach a quibus przedstawia: I. Sąd a quo oparł głównie swe orzeczenie na ustępie drugim § 1° [s. 685] Instrukcji komorniczej, który stanowi: że Komornicy są urzędnikami sądowymi, że do nich należy uskutecznianie wezwań i aktów na żądanie stron w przypadkach prawem przewidzianych, jako to: wezwań, oświadczeń, wypowiedzeń, zawiadomień^d, które należąc do rzędu egzekucyjnych robione tylko bywają dla śladu urzędowego i nadania czynności pewnej daty. Lecz mylnie sąd a quo oparł swój wyrok na tym rozporządzeniu, bo akt licytacji publicznej za trzechkrotnym w pismach publicznych na dwa tygodnie przed licytacją wydanym^e obwieszczeniem na żądanie Dworu Dóbr

d Fragment od „wezwań” do „zawiadomień” w oryginale podkreślony.

e Fragment od „na dwa” do „odbyłym” w oryginale podkreślony.

Chrzanowskich, których dziedziczką jest Wiktoria Mieroszewska nie zaś Cezar Haller, jak opiewa jego wezwanie komornicze z dn. 6 kwietnia zeszłego roku odbyte. Akt mówię tej licytacji nie jest ani wezwaniem, ani oświadczeniem, ani wypowiedzeniem, ani zawiadomieniem. Nie jest czynnością uskuteczniłą tylko dla śladu urzędowego i dla nadania czynności pewnej daty, o jakich mówi § 1° w ustępie drugim Instrukcji komorniczej, ale jest dowodem nastąpienia sprzedaży publicznej i urzędowej^f, gdy zaś sprzedaż ta dopełnioną była na żądanie Dworu Państwa Chrzanów, gdy za właścicielkę dóbr tych znaną w hipotece była w chwili sprzedaży i dotąd jest sama tylko Wiktoria Mieroszewska, gdy ona nie wystąpiła z zarzutem nieważności. Gdy Cezar Haller w wezwaniu z dn. 6 kwietnia zeszłego roku przyswoił sobie przymiot właściciela części Dóbr Chrzanowa niezgodny z rzeczywistością, jak o tym świadectwo Rejenta Akt Hipotecznych przekonywa, gdy Cezar Haller tego nawet nie dowodzi, aby 1/3 część poręb questionis była jego własnością, bo tylko gołą powieść bez dowodów w pierwiastkowym pozwie co do tej 1/3 części zamieścił. Gdy wreszcie poręby niewycięte stanowią ruchomość z art. 521 KC, a nie są znane w hipotece jako własność Cezara Hallera, przeto działanie Cezara Hallera jako przeciwne prawu własności Wiktorii Mieroszewskiej do dóbr chrzanowskich jawnemu z ksiąg hipotecznych, na które Leiter polegając nabył 33 morgi lasu w dobrach rzeczonych i jako ubliżające przepisom prawa hipotecznego, a mianowicie art. 41, 42, 46 Ustawy Hipotecznej, pozbawione jest tytułu i zasady prawnej. Lecz jak uciążliwym jest orzeczenie Trybunału a quo przekonywa ta okoliczność: iż Sąd ten unieważnił sprzedaż wszystkich 33 morgów lasu, pomimo że sam Cezar Haller wyznał w pozwie pierwiastkowym, że tylko 1/3 część 33 morgów lasu była i jest jego własnością [s. 686] i w najgorszym więc przypadku nieważność sprzedaży jedynie tylko co do 11 morgów tegoż lasu na korzyść Cezara Hallera przedmiotem rozpoznania być mogła była. Dlatego niczym nie da się usprawiedliwić zasada przez Sąd a quo powołana, że komornik nie jest właściwym urzędnikiem do wykonywania dzieł dobrej woli, do których sprzedaż dobrowolna należy, bo przede wszystkim rozpoznać należy to: czy Cezarowi Haller służy tytuł, możliwość zaskarżania nabycia przez Leiter lasu stanowiącego nieruchomość, kiedy: 1°. Prawa jakie sobie rości Cezar Haller do części pomienionego lasu nie są jawne z ksiąg hipotecznych, a jawnym jest z tychże ksiąg tytuł właścicielki dóbr pomienionych, nieograniczony żadnym ze strony Cezara Hallera zastrzeżeniem. Kiedy 2°. Cezar Haller mimo trzechkrotnego w gazetach na dwa tygodnie przed sprzedażą ogłoszenia ani przed ani przy sprzedaży żadnych nie stawiał przeszkód, i kiedy 3°. Ogłoszenie brzmiało nie na żądanie Bochenka jako pełnomocnika czy to Mieroszewskiej czy to Bochenka, ale „na żądanie Dworu Państwa Chrzanów”. Dla tej to właśnie przyczyny II. Najniewłaściwiej Sąd a quo w poparciu pierwszej zasady swojego orzeczenia, odwołując się do przepisu art. 1988 KC przytoczył takie motiva: że do alienowania i do jakiegokolwiek aktu własności potrzeba wyraźnego pełnomocnictwa. Że z listu Cezara Hallera z dnia 14 sierpnia 1846 r. okazuje się, że Felix Bochenek jedynie do czynności szczególnie tamże wyrażonych przez Cezara Haller nieukończonych,

f Fragment „publicznej i urzędowej” w oryginale podkreślony.

tudzież do innych z administracji wynikających interesów upoważnionym został. Że Leiter nie dowodzi, a nawet nie twierdzi, aby czynność dotycząca kupna 33 morgów lasu była przez Cezara Hallera rozpoczęta. Że wreszcie upoważnienie Felixa Bochenka do interesów z administracji [s. 687] wynikających z art. 1988 KC pełnomocnictwa do sprzedaży zastąpić nie może, że zatem sprzedaż lasu jako rzeczy questionis jako rzeczy cudzej z art. 1599 KC jest nieważną, a tym samym żądanie Cezara Hallera usprawiedliwione. Bo jak okazano Leiter nie kupił lasu od Felixa Bochenka, tylko nabył takowy od Dworu Państwa Chrzanów na licytacji publicznej urzędownie przez komornika sądowego odbytej. Nie wglądał więc Leiter ani potrzebował wglądać w pełnomocnictwo, czyli miał i jakie Felix Bochenek od Cezara Hallera, Leiter zaufał charakterowi urzędnika publicznego, któremu żaden przepis prawa odbywania sprzedaży publicznej nie wzbrania, nie był zaś Leiter obowiązany pilnować tego, iżby komornik Instrukcji dla komorników sądowych przepisanej nie przekroczył. Cóż więc obchodzić mogła Leitera plenipotencja przez Cezara Haller Felixowi Bochenkowi udzielona? Kiedy zasadą kupna nie była też plenipotencja, tylko ogłoszenie Dworu Państwa Chrzanów za pośrednictwem urzędu komornika uskutecznione i licytacja publiczna przez niego odbyta? Kiedy Leiter wiedział, że Wiktoria Mierszewska w chwili sprzedaży 33 morgów lasu była wyłączną dóbr tych właścicielką? Kiedy Felix Bochenek nie legitymował się bynajmniej Leiterowi ze swego pełnomocnictwa od Cezara Haller otrzymanego ani Leiter mógł wymagać podobnej legitymacji od Felixa Bochenka, bo obwieszczenie o sprzedaży lasu tylekroć rzeczzonego nie było na żądanie Cezara Hallera wydane. Tak okazawszy, że orzeczenie Sądu a quo jest nieprawne i wszelkiej słuszności przeciwne, że uznanie przez Sąd a quo sprzedaży Leiterowi 33 morgów lasu w Dobrach Chrzanowskich jako własności Cezara Hallera za nieważną w myśl art. 1599 KC, ubliża art. 521 KC i wyżej powołanym przepisom ustawy hipotecznej, że wreszcie w żadnym przypadku ze skargi Cezara Hallera nie mogła być uznana nieważność sprzedaży 2/3 części lasu przez Leitera nabytego. Wnosi i doprasza się tenże, aby C.k. Sąd Wyższy !

Głównie^g 1°. Wyrok zarekurrowany co do kategorii powyższej przez Leitera zarekurrowanej uchylić. 2°. Do konkluzji rekurrującego w Sądzie a quo wnoszonej przychylić, [s. 688] to jest uwzględnić tej kategorii wyrok I Instancji, mocą którego Cezar Haller z żądaniem uznania sprzedaży 33 morgów lasu pod Krocymiechem w obrębie Dóbr Chrzanowa położonego pod przewodnictwem komornika Borelowskiego w dn. 29 marca zeszłego roku dokonanej za nieważną oddalonym, tudzież sprzedaż tegoż lasu jak równie zaznaczenie sumy 4050 złp aktem komornika Borelowskiego w dn. 3 maja 1847 r. uskutecznione uznaniem, wydanie 33 morgów lasu na rzecz Floryana Leiter nakazaniem i tenże do natychmiastowego rozpoczęcia wycinań tegoż lasu upoważnionym, wreszcie onemuż koszty sporu w kwocie 96 złp zasądzone zostały – zatwierdzić. 3°. Tenże sam wyrok Trybunału w I Instancji sądującego co do interwencji Jana Mierszewskiego bądź wprost z art. 479 KPS w swej mocy utrzymać, bądź też w najgorszym przypadku rozpoznanie tej kategorii

g Wyraz „Głównie” w oryginale podkreślony.

przed Trybunał na drodze apelacji sądzący odesłać. Ewentualnie^h 4°. Na wszelki tylko przypadek działanie Hallera za niewłaściwe co do 2/3 części 33 morgów lasu uznać i z tym żądaniem go oddalić, wreszcie koszty na drodze apelacji likwidowanem jako to:

wpis w Sądzie a quo (jak wyrok) za Hallera od skargi jego zapłacony – 40 złp;

wpis główny na drodze apelacji – 40 złp;

wyjęcie wyroku połączenia w apelacji – 6 złp 12 gr.;

kopia i doręczenie tego wyroku – 10 złp;

wezwanie po wyroku połączenia – 9 złp;

wpis apelacyjny dodatkowy – 10 złp;

honorarium adwokatowi – 120 złp;

wyjęcie wyroku – 20 złp;

stemple, kopie i doręczenia – 40 złp;

Razem: 295 złp 12 gr.

[s. 689]

Niemniej koszty niniejszego orzeczenia Leiterowi zasądzić raczył, a mianowicie:

akt rekursu – 14 złp 20 gr.;

wpis główny – 40 złp;

wyrok połączenia – 7 złp 11 gr.;

odpisy i stemple od tego wyroku – 2 złp 20 gr.;

wręczenie z milowym – 8 złp 20 gr.;

wpis dodatkowy – 6 złp;

honorarium – 100 złp;

wyjęcie wyroku – 16 złp;

kopie wręczenie milowe – 40 złp;

Razem koszty apelacyjne i w Wyższym Sądzie 548 złp 23 gr.

[Podpisy] H. Komar, W. Szpor.

De datto 8 kwietnia 1848 r.

[Podpis] J.K.H. Rzesiński.

De datto 8 kwietnia 1848 r.

[Podpis] F. Słotwiński.

De datto 10 kwietnia 1848 r.

[Podpis] F. Starzycki.

[cytowane przepisy: Kodeks Cywilny Napoleona, art. 521, 1147, 1369, 1382, 1383, 1599, 1603, 1614, 1625, 1628, 1630, 1988, 1992, 1998]

[hasła: umowa kupna-sprzedaży, wydanie przedmiotu sprzedaży, sprzedaż rzeczy cudzej, zobowiązanie solidarne, pełnomocnictwo szczególne, odpowiedzialność pełnomocnika, licytacja

^h Wyraz „Ewentualnie” w oryginale podkreślony.

komornicza, wady istotne przedmiotu sprzedaży, ochrona posiadania przedmiotu nabytego w drodze kupna, koszty sądowe, Sąd Wyższy, Trybunał]